

<https://doi.org/10.31392/VAN-2022.39-42.10>
УДК 355.4(470:477):070(410)

ВІДОБРАЖЕННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В БРИТАНСЬКИХ ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Товкун Інна Іванівна

студентка магістратури,

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ
e-mail: tovkun31@ukr.net

Асатуров Сергій Константинович

кандидат історичних наук,

доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук,
Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ
e-mail: asaturov555@ukr.net

Анотація. Інформація завжди впливала на оновлення життя, розвиток суспільства, у тому числі на політичне життя, обумовлюючи пошук нових підходів та рішень. В Україні засоби масової інформації суттєво впливають на формування громадської думки. Це можна пояснити звичкою людей довіряти засобам масової інформації, які є основним джерелом суспільно важливого інформування. Звісно, що до читача, глядача чи слухача ЗМІ лівова частка інформації потрапляє у вторинному вигляді і містить авторську оцінку ситуації або події, яка нав'язується аудиторії. Обтяжений щоденними проблемами й турботами пересічний громадянин сучасного інформаційного суспільства, перетворюється на зручну мішень для інформаційного впливу, схильючись до заданої певною соціальною групою суб'єктивної точки зору, вміло поданої за допомогою ЗМІ. Метою статті є дослідження особливостей відображення російсько-української війни в британських засобах масової інформації. Поставлена мета передбачає вирішення наступних завдань: встановлення ролі засобів масової інформації у формуванні суспільної думки; аналіз використання лексичних інновацій в інформаційній та суспільно-політичній сферах; характеристика оцінки британськими засобами масової інформації перебігу російсько-української війни.

Ключові слова: засоби масової інформації, російсько-українська війна, способи маніпуляцій, явища евфемії та дисфемії.

Постановка проблеми. 2014 рік був дуже складним і переломним в історії України. З того часу наша країна опинилась у центрі уваги світових ЗМІ. В результаті цього виникла потреба наукового осмислення висвітлення теми України в британських ЗМІ на тлі російсько-української війни. У цьому напрямку науковці стикаються з різноманітними способами маніпуляцій, такими як фейкові новини, мова ворожнечі, відповідно підібрані коментарі тощо. Ці питання стали предметом багатьох досліджень, які в основному зосереджувалися на аналізі самого контенту інформаційних повідомлень. Натомість засоби, які використовують політики та журналісти для зображення ситуації в Україні, зокрема, явища евфемії та дисфемії, не були предметом поглибленого вивчення.

Мета. Дослідження особливостей відображення російсько-української війни в британських засобах масової інформації.

Поставлена мета передбачає вирішення наступних **завдань**:

- встановити роль засобів масової інформації у формуванні суспільної думки;
- проаналізувати використання лексичних інновацій в інформаційній та суспільно-політичній сферах;
- визначити оцінку британськими засобами масової інформації перебігу російсько-української війни.

Історіографічний огляд. Різні аспекти функціонування ЗМІ в суспільстві розглядаються в дослідженнях як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Зокрема, питанням взаємодії влади і засобів масової інформації присвячені праці В. Здоровеги, О. Копиленка, В. Лизанчука, В. Миронченка, А. Москаленка, Г. Почепцова, В. Різуна, А. Чічановського, В. Шкляра, В. Воробйова, Т. Добросколонської, К. Маркелова, Л. Мухамедової, В. Попова та ін. Проблеми формування і реалізації сучасної державної інформаційної політики досліджують О. Гриценко, Г. Почепцов, С. Чукут, В. Шкляр. Вивченню проблем інформаційної безпеки значну увагу приділяють О. Белов, С. Сьомін, В. Бондаренко, Г. Перепелиця, О. Литвиненко та інші.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні засоби масової інформації, зважаючи на суспільну важливість, масовість та доступність, мають величезний вплив на духовні процеси, що відбуваються в суспільстві. Особливо важливим є вплив ЗМІ на формування національної свідомості, оскільки вони виступають вагомим засобом створення історико-культурного інформаційного простору держави, який, по суті, є тим духовно-ідеологічним цементам, що скріплює народ у політичну націю. Відомий фахівець у галузі масових комунікацій В. Лизанчук зазначає: «...людські спільноти творяться мережами інформаційних комунікацій, через які передається необхідна державно-політична, суспільно-економічна, ідеологічна, історична, етнічна та інша інформація. Національна мережа засобів масової комунікації – це один із “трьох китів”, на якому базується державна самосвідомість, поряд з національною інтелігенцією та національною політичною елітою» [Лизанчук, 2004, с. 74-81].

Журналістика ніколи не була чимось сталим, вона постійно змінювалася, розвивалася відповідно до потреб суспільства. Сьогодні диктує нам нові правила та умови життя, відтак і політикам, і журналістам теж доводиться йти в ногу з часом. І хоча засоби масової інформації звісно не змінили своєї основної ролі – інформувати, тепер їм доводиться конкурувати та виборювати репутацію з-поміж безмежжя носіїв інформації, тим паче в умовах інформаційної війни. Здавалося б, нині людям більше не потрібні посередники там, де вони можуть впоратися самі. Приміром, навіщо черпати новини з медіа тоді, коли є можливість дізнатися про все у першоджерела шляхом соціальної мережі. Сьогодні нерідко люди роблять передчасні висновки щодо тієї чи іншої ситуації, а відтак не уникають розчарувань. Формуючи громадську думку, засоби масової інформації, з одного боку, зосереджують досвід і волю мільйонів, а з іншого – впливають на свідомість, на вчинки, групові дії людей [Дзюба, 2011, с. 78].

ЗМІ сьогодні, у час інформаційної війни, як ніколи раніше, виконують роль форматора. Тоді, як одні намагаються бути чесними та об'єктивними, виконуючи

роль просвітника, інші висвітлюють чиюсь суб'єктивну думку на те чи інше питання. Люди звикли довіряти засобам масової інформації, які є основним джерелом суспільно-важливого інформування. До читача, глядача чи слухача ЗМІ лівово частка інформації потрапляє у вторинному вигляді, й містить авторську оцінку ситуації, події, які нав'язуються аудиторії. Обтяжений щоденними проблемами й турботами, пересічний громадянин сучасного інформаційного суспільства перетворюється у зручну мішень для інформаційного впливу, схильючись до заданої певною соціальною групою суб'єктивної точки зору, вміло поданої за допомогою ЗМІ.

Сьогодні змінено основні методи отримання та опрацювання інформації, а відтак і пропаганда запрацювала по-новому. Тепер людям стало ще важче уникнути розчарувань, адже нинішні ЗМІ апелюють до емоцій людини. На сьогодні в Україні існують два основні типи споживачів засобів масової інформації. Першими можна вважати тих, хто сліпо вірить у все, без винятку, на шпальтах газет, з екранів телебачення, на сторінках соціальних мереж. Тоді як інші, – не вірять нікому, бо вже не раз потрапляли у ту ж пастку. Такі різні типи людей можуть однаково згубно впливати на формування суспільної свідомості, адже й ті, котрі сліпо вірять, і ті, хто не вірить взагалі, не здатні мислити обачно, аналізувати, а відтак стають легкою здобиччю в світі маніпулювання та пропаганди.

У сьогоднішньому політичному житті значно поширена медіа-маніпуляція. Цетакий вид психологічного впливу, що здійснюється через пресу (газети, журнали, книги), радіо, телебачення, інтернет, кінематограф, звукозаписи та відеозаписи, рекламні щити та панелі, домашні відеоцентри, що поєднують телевізійні, телефонні, комп'ютерні та інші лінії зв'язку, соціальні мережі, що призводить до пробудження у об'єкта впливу намірів, які змінюють його бажання, настрої, поведінку, погляди тощо. ЗМІ мають справу з інформацією, і саме контроль за інформацією дає змогу маніпулювати масовою свідомістю, створювати у ній модель вигідної суб'єкту впливу дійсності та вирішувати, які проблеми на сьогодні є найбільш актуальними.

Штучно створюється таке явище, як медіа-свідомість, яка заснована на хибних цінностях, маніпулятивних інтерпретаціях, подвійній моралі, коли реальність, пропонована ЗМІ, відрізняється від дійсної. Громадська думка через медіа-свідомість значно спотворюється. ЗМІ фактично контролюють всю нашу культуру, пропускаючи її через свої фільтри, виділяють окремі елементи із загальної маси культурних явищ і надають їм особливої ваги, підвищують цінність однієї ідеї, знецінюють іншу. Медіа-свідомість змінює громадську думку. Цей вид впливу передбачає використання різних технологій прихованого тиску на підсвідомість людей. Маніпулятивний вплив соціальних медіа реалізується через застосування системи повторення, міфотворчості, підтасовування, приховування фактів та формування установок.

До основних технологій маніпулювання, результатом яких є схильність суб'єкта до інформації, яка подається об'єктом маніпуляції можна віднести: спотворення інформації, подаючи її у неповному обсязі, частинами; редагування інформації шляхом додавання своєї інформації; створення «інформаційного» шуму, який зумовлюється подачею великої кількості інформації; подання інформації, яка є неперевіреною, таким чином відбувається створення ефекту першого повідомлення.

Стрімкий розвиток засобів масової інформації, загальнодоступність інформаційних джерел, їх розмаїття та проникнення у кожную сферу життя людей, яке інколи буває надмірним та нав'язливим, сприяє не лише інформатизації суспільства, а й формуванню суспільної думки. Швидкий темп життя більшості людей, наявність надмірної кількості інформаційних повідомлень та відсутність достатнього рівня розвитку критичних навичок читання не дають можливості населенню аналізувати те, що воно сприймає з різних джерел. Конкуренція серед засобів масової інформації у боротьбі за читацьку аудиторію приводить до застосування спеціальних технік впливу на свідомість людей.

Газетні тексти створені так, щоб привернути увагу читацької аудиторії та викликати її зацікавленість. Переслідуючи мету інформування населення, журналісти нерідко вдаються до занадто експресивних засобів, надаючи словам певних значень та впливаючи на процес сприймання повідомлень читачами. Саме тому останнім часом у текстах ЗМІ спостерігається поява нових мовних засобів.

На часі в Україні актуальна проблема – співвідношення мови і культури. Мова є дзеркалом культури, в якому відображаються мораль, національний характер, цінності, традиції народу; саме тому існує потреба її вивчення у сукупності із зовнішньополітичними факторами. Динамічний розвиток суспільства сприяв культурним трансформаціям, саме тому на певному етапі виникла необхідність створення альтернативної термінології, яка б усувала дискримінацію щодо осіб за ознакою релігії, раси, статі, сексуальної орієнтації, етнічної приналежності або національності. Саме ці процеси зумовили виникнення явища політкоректності, а її головним принципом стало прагнення уникати вживання лексем, образливих для представників тієї чи іншої соціальної групи, громадянські права яких обмежуються або не здійснюються у повному обсязі.

Лінгвістка С. Г. Тер-Минасова вважає, що «політична коректність мови виражається в прагненні знайти нові способи мовного вираження замість тих, які зачіпають почуття і гідність індивіда, принижують його людські права звичайною мовною нетактовністю та/або прямолінійністю щодо расової й статевої приналежності, віку, статусу, стану здоров'я, зовнішнього вигляду» [Тер-Минасова, 2000, с. 122].

Політичну коректність можна назвати ідеологією, в межах якої просувається недискримінаційне слововживання. Політкоректність передбачає, що жодна особа і жодна група не повинні зазнавати упередженості і несправедливості через приналежність до певної статі, вікової, етнічної чи релігійної групи. Стосовно мови це, зокрема, означає, що групи населення, які через відсутність доступу до влади, не могли самі вирішувати, як самовизначитися в рамках ширшої громади, тепер мають можливість самі визначати, як називатись [Дмитрієва, 2002, с. 52-56].

Можна сказати, що політична коректність – це ввічливість із врахуванням прихованих у мові і культурі упередженостей, яка ці упередженості прагне подолати.

Одним із засобів вираження політичної коректності в мові є використання евфемізмів. В останні десятиліття процес утворення евфемізмів характеризується надзвичайною інтенсивністю. Евфемізми – це слова або вислови, які вживаються замість слів або виразів, що вважаються неприйнятними, грубими або небажаними в певній комунікативній ситуації та можуть образити або зачепити її учасників;

вживаються з метою уникнути прямого найменування всього, що може негативно вплинути на адресата, або задля маскуванню певних фактів дійсності.

Поруч з евфемізмами в сучасних ЗМІ часто зустрічаються дисфемізми. Дисфемізми та евфемізми мають відмінні функції. Дисфемізми – це заміна позначення будь-якого предмета або явища більш вульгарним, фамільярним, грубим словом [Ахманова, 2007, с. 136]. Посилене вживання дисфемізмів у сучасних газетних публікаціях пояснюється тим, що негативна оцінка у мас-медіа переважає над позитивною, оскільки оцінюють переважно опонентів. Евфемізми вживають з метою викривлення чи маскуванню справжньої суті позначуваного, в той час як дисфемізми нічого не маскують, а експресивно, в оригінальній формі виражають негативне ставлення автора до позначуваного. Говорити дисфемістично – це використовувати мову як зброю для атаки на «ворога». Дисфемізми намагаються принизити, їхня мета – сформувати сприйняття об'єкта як підозрілого і небажаного, викликати до нього ворожість, відразу або ненависть. Мета ж евфемізму – зняти або нейтралізувати такі сприйняття.

Згідно з цим, основною функцією евфемізмів слід визнати пом'якшення різних видів дискримінації. Вживання евфемізмів тісно пов'язане із намаганням замінити неприйнятні лексеми на аналогічні з більш нейтральним значенням. Особливої уваги потребують евфемізми суспільно-політичної сфери, оскільки вони є одним із засобів впливу на формування суспільної думки, що є надзвичайно важливим в кризовий період, який ми зараз спостерігаємо.

2014 рік був дуже складним і переломним в історії України. З того часу наша країна опинилась у центрі уваги світових ЗМІ. В результаті цього виникла потреба наукового осмислення висвітлення теми України в британських ЗМІ на тлі російсько-української війни. Від зарубіжної преси залежить формування достовірного та неспотвореного образу України в уявленні європейців. Особливості відображення гібридного етапу російсько-української війни ще раз підтвердило загальновідому істину, що правда – перша жертва війни.

Багато політологів розглядали російсько-українську війну як точку відліку нової третьої світової війни. «Українське» питання та загострення міжцивілізаційної конфліктності є випробуванням як для країн-лідерів, так і для країн, так чи інакше втягнутих у вирішення української кризи. Саме тому це питання широко репрезентується засобами зарубіжних ЗМІ [Стадніченко].

Інформація поширюється з надзвичайно швидким темпом. Саме цей процес впливає на інформаційний тиск та інформаційну агресію в цілому. Рівень компетентності перекладача в такий момент набуває неабиякої ваги [Liu, 2013].

Для того, щоб створити у читача бажане уявлення та ставлення щодо певної особи чи події, перед представником будь-якого ЗМІ постає важливе завдання – зробити образ, що представляється, простим, зрозумілим та однозначним. Якщо образ є новим та нікому ще не відомим, його можуть прирівнювати до якогось поширеного та всім відомого образу, щоб у читача склалося правильне враження.

Викликає зацікавлення те, як британські ЗМІ до повномасштабного вторгнення російських військ на території України транслітерували географічні назви українських об'єктів: міст, регіонів, областей та ін. Дійсно, часто можна було помітити «Kiev» замість «Kyiv», «Donbass» замість «Donbas», «Odessa», а не «Odesa». Тобто, ці назви українських географічних об'єктів часто

транслітерувалися саме з російської мови. З одного боку, здавалося б, це незначна деталь, яка не відіграє важливої ролі в інформаційному просторі. Але з іншого боку, вона показувала позицію британського джерела щодо України та його ідейну задумку.

Події гібридного етапу російсько-української війни дуже активно вербалізувалися евфемізмами в британських ЗМІ. Явище евфемії представляло собою особливу комунікативну стратегію, яка виступала важливим знаряддям пом'якшеного представлення фактів, подій та явищ.

“...Since the start of the conflict in eastern Ukraine eight months ago, the Kremlin has denied any direct involvement, including sending Russian troops” [Kirby, 2015]. “...German Chancellor Angela Merkel said on Tuesday her government was “not satisfied” with the progress in implementing the Minsk agreement, but added that there were no plans at present for further economic sanctions against Russia over its involvement in Ukraine” [Ukraine crisis: Heavy artillery fire rocks Donetsk, 2014].

В наведеному прикладі слово *involvement* евфемізує поняття *invasion*. Завдяки широкій семантиці *involvement* нейтралізує такі компоненти, як *army*, *force*, *control*, саме тому поняття *війни* відходить на другий план, або й зовсім нівелюється.

“...The European OSCE monitoring mission has warned of “a real risk” of further escalation in a conflict that has killed more than 4,000 people” [Ukraine crisis: Russian troops crossed border, Nato says, 2014].

“Ukraine supports US inclusion in the Normandy format as a way of breaking the five-year deadlock over autonomy and elections in eastern Ukraine” [Wintour, 2019]. “...European Union officials have discussed banning footballers from participating in the 2018 World Cup in Russia, as part of a wider package of sanctions designed to curb the behaviour of President Putin and Moscow’s military involvement in Ukraine” [Hoyle, Coates, 2014].

У цих прикладах евфемізми *involvement* та *conflict* репрезентують поняття *aggression i war* і виконують вуалативну функцію. Також, слово *conflict* наголошує на тимчасовості дій: щоб не вживати лексему *war*, її замінювали на *conflict* майже в усіх британських ЗМІ, що, спотворювало реальну картину, яка відбувалася на сході України. Навіть через п’ять років війни в Україні в британських ЗМІ можна було зустріти словосполучення *a five-year conflict*, яке, з одного боку, вказувало на те, що війна триває вже давно, з іншого боку, засвідчувало, що журналісти продовжували називати існуючу ситуацію конфліктом. Крім того, словосполучення *the five-year deadlock* наводить читача на думку про те, що цю проблему неможливо вирішити в найближчому майбутньому.

В наступному прикладі ми бачимо лексему *crisis*, яка має ширше лексичне значення, ніж лексема *conflict*, але водночас це слово є політкоректним заміником поняттям *war*. “Russian officials have said progress towards a prisoner release is vital for improving the «atmosphere surrounding a settlement of the Ukrainian crisis»” [Ukraine and Russia exchange prisoners in landmark deal, 2019]. “Trump offers to join in French overtures to resolve Russia-Ukraine crisis” [Wintour, 2019]. В останньому прикладі замість словосполучення *російсько-українська війна* вживається *російсько-українська криза*, що, з одного боку, чітко зазначає країни, залучені до конфлікту, а з іншого боку, приховується вся трагічність ситуації.

Вислів *Anti-Terrorism Operation* також має евфемістичний ефект і також

замінює слово *war*. Цей ефект досягається за рахунок вживання префіксу *anti-*, який замінює негативну оцінку позитивною, а також за рахунок підміни понять (*war* на *operation*): "...This war, officially called an Anti-Terrorism Operation, has continued for some months" [Kurkov, 2014]. "Kiev launched an "anti-terrorist operation" in the east but, with the army in no fighting state, it had to rely on volunteer battalions, some undertrained and occasionally with far-right views, to do the fighting" [Shaun, 2014].

Також значення слова *war* приховує евфемістичне словосполучення *the most dangerous conflict*. "Here is a timeline of events in the most dangerous conflict to grip Europe since the wars in the former Yugoslavia [Ukraine crisis: Time line, 2014].

Випадки заміни слова *war* евфемізмами *conflict*, *crisis*, *a five-year conflict*, *involvement*, *the five-year deadlock an anti-terrorism operation*, були типовим прикладом вуалювання ведення Росією війни проти України.

У наступному прикладі евфемізм *volunteers*, вживається на позначення вояків-найманців: "...Russia has consistently denied sending troops and equipment to support the rebels fighting in eastern Ukraine. However, the rebels have admitted being helped by «volunteers» from Russia" [Ukraine crisis: Russian troops crossed border, NATO says, 2014].

Часто автори публікацій уникали вживання лексеми *army*, яка безпосередньо пов'язана з поняттям *war*, тим самим завуальовуючи війну на сході України. В наступному прикладі вживається словосполучення *government forces*: "Ukraine attempt tires to reits sovereignty and control over the province turned into a war between government forces and separatist militias".

Іноді читачам британських ЗМІ було важко зрозуміти всю напруженість та конфліктність ситуації між Україною та Росією. Такий ефект досягався за допомогою політкоректних словосполучень *two neighbours*: "The swap is hoped to ease tensions between the two neighbors" [Ukraine and Russia exchange prisoners in landmark deal, 2019]. У читачів слово *susidi* не асоціюється з війною та смертями людей.

Читачі британських ЗМІ дізнавалися про настрої на сході України за допомогою евфемістичного звороту *the Russian-speaking east*: "With the new authorities in Kiev slow to offer real concessions to the Russian-speaking east, and even slower to realise the threat of what was being sown there, the uprising took on a life of its own, as civilians took up arms, aided by "volunteers" from Russia" [Shaun, 2014].

Політкоректні евфемістичні висловлювання вживалися також і тоді, коли потрібно було написати про втрати під час військових подій. "It was the biggest loss of life in Ukraine's war against Russian-backed separatists. Для того, щоб замінити лексему *військове вторгнення*, журналісти вживали політкоректне висловлювання *взяти Маріуполь*. "Concerns are rising that the separatists may still be aiming to take Mariupol, a government-held city on the Sea of Azov" [Shramovych, 2019]. Яскравим прикладом вживання евфемістичного словосполучення є вислів *day of silence*, яке замінює слово *truce*. На перший погляд, це звичайний день тиші, і читачу потрібно було самому зрозуміти, що в цей день військовими не використовується зброя. "Ukrainian government and Russian rebels begin "day of silence" [Luhn, 2014].

Зазначаючи про жертви під час російсько-української війни, журналісти уникали вживання лексем *deaths* та *killed*. "Conflict in the region has claimed about 13,000 lives since Moscow annexed Ukraine's Crimea peninsula in 2014". Вислів

displaced people виконує евфемістичну функцію та вживається замість слова *refugees*: “The number of displaced people inside Ukraine and beyond, mainly in Russia, is approaching 900,000” [Kurkov, 2014].

Слово *refugees* за своїм значенням має пряmlinіну вказівку на військові дії, тому його уникали вживати в газетних статтях.

Евфемізм *risks* у контексті вуалює слово *death*: “Avakov said on Facebook his troops had shown restraint in order to minimize risks to the «peaceful population»”.

Дієслово з негативним значенням *to kill* можна замінити більш нейтральним *to liquidate* “Our forces will capture and if necessary liquidate the leaders of terrorists...”.

Процеси дисфемізації у ЗМІ спроможні викликати почуття зневаги та суспільного протесту в боротьбі за важливі політичні переваги. Стратегію дискредитації реалізують у британських ЗМІ через тактики образи, звинувачення та висміювання. На мовному рівні це виражають за допомогою дисфемізмів. Особливо багато дисфемізмів можна було зустріти в британській пресі, яка описувала перебіг гібридного етапу російсько-української війни на Донбасі.

Британські журналісти на позначення військових супротивників часто використовували дисфемізм *terrorist*. “...They said the “terrorists” inside the town – with a population of 120,000 – had hidden themselves in kindergartens and hospitals” [Borger, 2014]. Також статті британських ЗМІ були переповнені дисфемізмами, які вживалися з образливою метою. “...One resident, Irina Marozova, recounted how she exited Crimea in late February, as “little green men” – undercover Russian soldiers – seized the Black Sea peninsula” [Harding, L., 2014]. Негативний прагматичний ефект досягався завдяки прикметникам *little, green*, які були покликані дискредитувати російських військових, про яких йшлося в статті.

В наступному прикладі застосовується тактика створення негативного образу російських військових та їх найманців. “...Both Ukrainian and separatist commanders confirmed to the mission that Marinka was in Ukrainian hands by Wednesday evening. Ukrainian officials said that some fighting with “groups of bandits” had continued at Marinka on Thursday, and that shelling had occurred on several other parts of the front” [Russian business to mend bonds broken by sabre-rattling politicians, 2015].

Використання дисфемізму *bloodshed* замість *war* викриває російську владу та показує реальну ціну розпочатої війни. Це можна простежити в наступних висловлюваннях: “...Here was little bloodshed in Crimea but Ukraine’s fledgling revolutionary government was in opposition to fight back, with only 6,000 troops reportedly ready for combat” [Ukraine crisis: Time line, 2014]. “... Even if the bloodshed stops and the guns fall silent, the future status of the rebel-held areas of Donetsk and Luhansk remains unclear” [Kirby, 2015]. Також дисфемізм *bloody* акцентує на негативному ставленні до экс-президента України: “...There were countless warning and appeals to EU to impose sanctions against bloody regime of Yanukovich” [Ukraine crisis: Time line, 2014].

Для позначення східних окупованих територій України журналісти намагалися підібрати різноманітні дисфемістичні словосполучення, які були покликані викликати у читача співчуття. Для цього підбиралися прикметники із сильним емоційним навантаженням: “Daily life in the forgotten warzone of eastern Ukraine”. “Yet some six million people still reside in the war-affected areas: about two million in areas run by the government and about four million in areas controlled

by the separatists”. “In the region of Donbas, the two breakaway republics of Donetsk and Luhansk were proclaimed, with Russia’s support. “Ukraine’s attempt to restore its sovereignty and control over the provinces turned into a war between government forces and separatist militias” [Hoyle, Coates, 2014]. “The separatist territories, funded and armed by Russia, are not under the control of Kyiv and the war has cost more than 13,000 lives” [Wintour, 2019]. “The proposed vote is part of a plan known as the «Steinmeier formula» to bring special status in the separatist-held east” [Ukraine conflict: Anger as Zelensky agrees vote deal in east, 2019]. В деяких британських ЗМІ на позначення ОРДЛО можна було зустріти лексему *republic*, що формувала в свідомості читачів хибне уявлення про буцімто самостійність так званих «ЛНР» і «ДНР». “The decree is aimed at people living in the unrecognized, self-styled republics of Donetsk and Luhansk, seized by Russian-backed separatists in 2014 after Russia annexed Crimea from Ukraine” [Russia offers passports to people in eastern Ukraine territories, 2019].

На позначення українського уряду (*Ukrainian government*) у статтях британських журналістів часто зустрічалося розмите поняття *Ukrainian power holders*: “The Kremlin used the disruption, as well as infighting among Ukrainian power holders, to annex the Crimean Peninsula in the south and fuel separatist sentiments in the east”. Це словосполучення натякало на нібито нелегітимність обраної влади в Україні. В наступних прикладах простежується дискредитація та зневажливе ставлення до діючого Президента України: “I traveled throughout eastern Ukraine this summer to get a sense of what, if anything, had changed there, especially after the election this spring of the new president, Volodymyr Zelensky, a former comedian who promised to restore peace to the region” [Hoyle, Coates, 2014]. Особлива іронія простежувалася у ставленні журналістів до його колишньої професії: “Ukraine’s comedian-turned-president is on course for full domination of the country’s political scene after results from Sunday’s parliamentary elections indicated his newly founded Servant of the People party would win a majority of seats” [Shaun, 2014]. “The 41-year-old actor and comedian won an overwhelming victory in Ukraine’s presidential election on Sunday” [Ukraine election: Comedian Zelensky wins presidency by landslide, 2019]. “Volodymyr Zelenskiy, a political neophyte whose only previous experience was playing the president in a television sitcom also called Servant of the People, won presidential elections in April and called for early parliamentary elections soon after his inauguration” [Shaun, 2014]. У цьому ж прикладі евфемістичне словосполучення *apolitical neophyte* було покликано сформуванню у читача впевненість у непрофесійності та невідповідності обраного Президента України та його неспроможності вирішити проблему на сході України, що насправді не відповідає реальній ситуації.

Для створення негативної картини в уяві читача журналістами часто використовувалися прикметники з дисфемістичним значенням, які характеризували стиль керівництва Президента України: “Sofar, Mr. Zelensky has been rather outspoken and witty in his dealings with President Vladimir V. Putin of Russia. But if his unconventional diplomatic style is news-grabbing and refreshingly playful compared to his predecessor’s stiffness, it has yet to deliver any relief to the communities that deal with the effects of war every day” [Sopova, 2019].

В британських ЗМІ для позначення сторін конфлікту журналісти часто використовували назви *Росія та Київ*. В даних випадках назва *Київ* набуває дисфемістичного значення, оскільки вживається замість назви *Україна*, що, в свою

чергу, применшує роль країни, робить її меншвартою і неспроможною протистояти такій «могутній» країні, як Росія. “The separatist territories, funded and armed by Russia, are not under the control of Kyiv and the war has cost more than 13,000 lives [Shaun, 2014]. Kiev launched an “anti-terrorist operation” in the east but, with the army in no fighting state, it had to rely on volunteer battalions, some undertrained and occasionally with far-right views, to do the fighting” [Harding, 2014].

Щоб привернути увагу читачів, звична кількість дисфемізмів вживалася для зображення військових операцій та переломних моментів війни на сході України. “Ukraine's deadliest day: The battle of Ilovaisk, August 2014 [Shramovych, 2019]. Russia denies military involvement in eastern Ukraine, but the west has been fiercely critical of its role and is putting pressure on the Kremlin to resolve the crisis” [Luhn, 2014]. В наступному прикладі дисфемістичне словосполучення *pro-western government forces* своїм підтекстом вказувало на політичних союзників України, що могло викликати у читача певну реакцію. “The west believes Russia is pulling the strings in the deadly seven-month conflict between pro-western government forces and pro-Russian separatists in Ukraine’s east – an accusation the Kremlin denies” [Harding, 2014].

Британські журналісти, перебуваючи в полоні російських наративів, часто зображали українських військових недосвідченими та неспроможними здобути перемогу. Такий ефект досягався за допомогою прикметників з дисфемістичним значенням. “This situation isn’t just a nasty little shootout between local militias and the underequipped and inexperienced battalions of the Ukrainian army” [The Guardian View of war in Ukraine: maintain the pressure on Russia, 2015].

З метою донесення до читача того, що на сході України ніякий не громадянський конфлікт, а військова операція Росії, в британських ЗМІ можна було зустріти дисфемізм *gunmen*, що замінює поняття *soldiers*. “27-28 February: Pro-Russian gunmen seize key buildings in the Crimean capital, Simferopol. Unidentified *gunmen* in combat uniforms appear outside Crimea's main airports” [Ukraine crisis: Time line, 2014]. Читачам ЗМІ надавалася інформація про всі злочини, скоєні російськими військовими, за допомогою евфемістичних словосполучень, які мали потужне емоційне забарвлення та психологічне навантаження. “When, a few weeks later, a group of Russian soldiers were caught red-handed well inside Ukraine, Moscow claimed the men had “got lost». “It illustrates how the geopolitical calculus of President Vladimir Putin, as he continues to furbish his anti-western narrative while crushing dissent within Russia, has led to some of the worst crimes perpetrated on European soil since the Balkan wars of the 1990s” [The Guardian View of war in Ukraine: maintain the pressure on Russia, 2015]. В останньому реченні за допомогою дисфемізмів *the worst crimes* та *on European soil* журналісти акцентували увагу на тому, що загострення цієї ситуації може призвести до серйозних наслідків для всієї Європи.

Висновки. У сучасних умовах засоби масової інформації, зважаючи на суспільну важливість, масовість та доступність, мають величезний вплив на політичні процеси, що відбуваються в суспільстві. Газети, радіо, телебачення та Інтернет, зручність та популярність якого зростає кожного дня, є потужним інструментом впливу, охоплюючи велику кількість людей. І хоча засоби масової інформації не змінили своєї основної ролі – інформувати, тепер їм доводиться конкурувати та виборювати репутацію з-поміж безмежжя носіїв інформації, тим паче в умовах інформаційної війни. ЗМІ сьогодні, у час інформаційної війни, як

ніколи раніше, виконують роль форматора. Тоді, як одні намагаються бути чесними та об'єктивними, виконуючи роль просвітника, інші висвітлюють чиюсь суб'єктивну думку на те чи інше питання.

Громадська думка через медіа-свідомість значно спотворюється. ЗМІ фактично контролюють всю нашу культуру, пропускаючи її через свої фільтри, виділяють окремі елементи із загальної маси культурних явищ і надають їм особливої ваги, підвищують цінність однієї ідеї, знецінюють іншу. Як політик, так і журналіст сьогодні, більш ніж коли-небудь, несе відповідальність за кожне вимовлене ним слово, написаний заголовок, адже від цього залежатиме яким саме чином формуватиметься суспільство.

Переслідуючи мету інформування населення, політичні журналісти нерідко вдаються до занадто експресивних засобів, надаючи словам певних значень та впливаючи на процес сприймання повідомлень читачами. Саме тому останнім часом у текстах ЗМІ спостерігається поява нових мовних засобів. На певному етапі виникла необхідність створення альтернативної термінології, яка б усувала дискримінацію щодо осіб за ознакою релігії, раси, статі, сексуальної орієнтації, етнічної приналежності або національності. Саме ці процеси зумовили виникнення явища політкоректності. Евфемія та дисфемія є засобами вираження політичної коректності у спілкуванні. В останні десятиліття процес утворення евфемізмів характеризується надзвичайною інтенсивністю.

Евфемізми та дисфемізми є ідеальними засобами маніпулювання людиною через те, що:

- 1) вони приховують справжню сутність явища за рахунок створення нейтрального або позитивного образу в уяві читачів;
- 2) прихований спосіб передачі інформації більш ефективний, ніж прямий вплив на людину;
- 3) читач, як правило, не встигає вичленувати і осмислити евфемізм з контексту. Інакше кажучи, в результаті маніпулювання свідомістю людини за допомогою політичних евфемізмів зменшується ступінь негативного значення подій та речей.

Підсумовуючи, треба зазначити, що основними мотивами евфемізації російсько-української війни в британських ЗМІ до 24 лютого 2022 р. були, по-перше, необхідність дотримання правил політкоректності, що існують у суспільстві і відбиваються у сучасній ідеології європейської демократії; по-друге, у прагненні уникнути суспільного резонансу та масових збурювань; по-третє, у камуфлюванні об'єктивної реальності, завуалюванні військових дій на сході України.

Проаналізувавши статті в британських періодичних виданнях, слід зазначити, що журналісти евфемізували переважно певні події, явища, що свідчить про бажання висвітлити політичну діяльність як позитивну та результативну. Натомість суб'єкти та об'єкти політичної діяльності більше представлені дисфемістично.

У свідомості кожного європейця існує певна ідеалізована картина світу, яка передбачає наявність своїх цінностей, а також прийнятих у європейському суспільстві норм, стереотипів і правил поведінки. Невідповідність навколишньої дійсності їхній ідеалізованій картині світу викликає у людей негативні почуття страху, сорому, паніки тощо. Читачам британських ЗМІ донедавна було важко

уявити, що в Європі йде війна. Для того, щоб завуалювати цю невідповідність, журналісти підбирали евфемістичні або дисфемістичні найменування. Таким чином, ЗМІ наче змінювали образ у свідомості читачів, створюють бажану дійсність. Тому процес евфемізації/дисфемізації подій на сході України, який мав місце до 24 лютого 2022 р., грав на руку Кремлю.

Отже, можна стверджувати, що основна функція евфемізмів (не образити та не дискредитувати) зникає, коли ми говоримо про знакові та суспільно важливі події, які відображаються в ЗМІ. Зокрема, під час висвітлення російсько-української війни в британських ЗМІ основною функцією евфемізації стало маніпулювання, замовчування та створення спотвореної неправдивої реальності у свідомості читачів. У цьому ракурсі ЗМІ постають як потужна зброя, а евфемія набуває іншого значення. Процес впливу цього явища на свідомість людини потребує подальшого вивчення.

У статті було розглянуто лише декілька прикладів опису подій російсько-української війни у британських ЗМІ. Така проблематична тема, як війна є складною для розгляду і залишає простір для роздумів.

Список використаних джерел та літератури

- Ахманова, О. С., 2007. *Словарь лингвистических терминов*, Москва: Ком Книга.
- Дзюба, М. Т., 2011. Роль засобів масової інформації в формуванні громадської думки, *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*, Київ, 77-81.
- Дмитрієва, М., 2002. Що таке політична коректність або шляхи боротьби із сексизмом, *Матеріали науково-практичної конференції «Інтеграція гендерних підходів у вирішенні соціальних проблем на місцевому рівні». Луцьк, 26 вересня 2002 року*, Луцьк, 52-56.
- Зеленський «дав шанс» уряду Гончарука, але поставив умови. [Електронний ресурс]: <https://www.radiosvoboda.org/a/30383645.htm>
- Лизанчук, В., 2004. Феномен невмирущості нації, *Наукові записки АН ВШ України*, 6, 74-81.
- Стадніченко, О. *Інформаційна глобалізація: виклики для нації*. [Електронний ресурс]: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/20745/1/37-88-89.pdf>
- Тер-Минасова, С. Г., 2000. *Язык и межкультурная коммуникация*, Москва.
- Borger, J., 2014. Ukraine: pro-Russian separatists hold European military observers captive, *The Guardian*, 26 April. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2014/apr/25/ukraine-pro-russian-separatists-european-observers-captive-slavyansk>
- Harding, L., 2014. Why Ukraine's internally displaced have given up hope of returning home, *The Guardian*, 22 December. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2014/dec/22/ukraine-refugees-home-internally-displaced-people-war-east-russia>
- Hoyle, B, Coates, S., 2014. Putin's World Cup faces boycott over Ukraine invasion, *The Times*, 3 September. Retrieved from: <https://www.thetimes.co.uk/article/putins-world-cup-faces-boycott-over-ukraine-invasion-3jxxjv56nzb>
- Kirby, P., 2015. Ukraine conflict: Why is east hit by conflict?, *BBC News*, 18 February. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-28969784>
- Kirby, P., 2014 Is Russia preparing to invade Ukraine? And other questions, *BBC News*, 18 December. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-56720589>
- Kurkov, A., 2014. Ukraine's revolution: Making sense of a year of chaos, *BBC News*, 21 November. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30131108>
- Liu, X. N., 2013. News Translation as Reconstruction of Reality within Frames, *University of Nottingham Ningbo China*, 17, 4.
- Luhn, A., 2014. Ukrainian government and Russian rebels begin 'day of silence', *The Guardian*, 9 December. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2014/dec/09/ukraine-russia-day-of-silence-ceasefire-natural-gas>
- News, 7 September 2019. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-48007487>

Russia offers passports to people in eastern Ukraine territories, 2019. *BBC News*, 25 April. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-48045055>

Russian business to mend bonds broken by sabre-rattling politicians, 2015. *The Telegraph*, 14 June. Retrieved from: <https://www.telegraph.co.uk/finance/businessclub/people/11674073/Russian-business-to-mend-bonds-broken-by-sabre-rattling-politicians.html>

Shaun, W., 2014. In 2014, Russia's Olympia nefforts were dwarfedby Ukraine crisis, *The Guardian*, 31 December. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2014/dec/31/2014-year-review-russia-olympics-ukraine-vladimir-putin>

Shaun, W., 2019. Ukraine election: early result syndicate big win for president's party, *The Guardian*, 22 July. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2019/jul/22/ukraine-election-early-results-indicate-big-win-president-party>

Shramovych, V., 2019. Ukraine's dead liest day: The battle of Ilovaisk, *August 2014*, *BBC News*, 29 August. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49426724>

Sopova, A., 2019. Where There Are Fishin the Tap Waterand Women's Uteruses Fall Out, *The New York Times*, 16 September. Retrieved from: <https://www.nytimes.com/2019/09/16/opinion/eastern-ukraine-russia-conflict-.html>

Stern, D., 2014. Ukraine underplays role of far right in conflict, *BBC News*, 31 October. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30414955>

The Guardian View of war in Ukraine: maintain the pressure on Russia, 2015. *The Guardian*, 19 January. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/jan/19/guardian-view-ukraine-sanctions>

Ukraine and Russia exchange prisoners in landmark deal, 2019. *BBC News*, 7 September. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49610107>

Ukraine conflict: Anger as Zelensky agrees vote deal in east, 2019. *BBC News*, 2 October. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49903996>

Ukraine crisis: Heavy artillery fire rocks Donetsk, 2014. *BBC News*, 12 November. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30019333>

Ukraine crisis: Russian troops crossed border, NATO says, 2014. *BBC News*, 12 November. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30025138>

Ukraine crisis: Time line, 2014. *BBC News*, 13 November. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-26248275>

Ukraine election: Comedian Zelensky wins presidency by landslide, 2019. *BBC News*, 7 September. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-48007487>

Wintour, P., 2019. Trump of fers to join in French overture store solve Russia-Ukraine crisis, *The Guardian*, 10 September, Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2019/sep/10/trump-offers-to-join-in-french-overtures-to-resolve-russia-ukraine-crisis>

References

Ahmanova, O. S., 2007. *Slovar lingvisticheskikh terminov [Dictionary of linguistic terms]*, Moscow: Kom Kniga. [in Russian].

Borger, J., 2014. Ukraine: pro-Russian separatists hold European military observers captive, *The Guardian*, 26 April. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2014/apr/25/ukraine-pro-russian-separatists-european-observers-captive-slavyansk> [in English].

Dmytriieva, M., 2002. Shcho take politychna korektnist abo shliakhy borotby iz seksyzmom [What is political correctness or ways to fight sexism], *Materialy naukovo-praktychnoi konferentsii «Intehratsiia hendernykh pidkhodiv u vyrishenni sotsialnykh problem na mistsevomu rivni»*. Lutsk, 26 veresnia 2002 roku, Lutsk, 52-56. [in Ukrainian].

Dziuba, M. T., 2011. Rol zasobiv masovoi informatsii v formuvanni hromadskoi dumky, *Suchasni informatsiini tekhnolohii u sferi bezpeky ta oborony [The role of mass media in the formation of public opinion]*, Kyiv, 77-81. [in Ukrainian].

Harding, L., 2014. Why Ukraine's internally displaced have given up hope of returning home, *The Guardian*, 22 December. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2014/dec/22/ukraine-refugees-home-internally-displaced-people-war-east-russia> [in English].

- Hoyle, B, Coates, S., 2014. Putin's World Cup faces boycott over Ukraine invasion, *The Times*, 3 September. Retrieved from: <https://www.thetimes.co.uk/article/putins-world-cup-faces-boycott-over-ukraine-invasion-3jxxjv56nzb> [in English].
- Kirby, P., 2015. Ukraine conflict: Why is east hit by conflict?, *BBC News*, 18 February. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-28969784> [in English].
- Kirby, P., 2014 Is Russia preparing to invade Ukraine? And other questions, *BBC News*, 18 December. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-56720589> [in English].
- Kurkov, A., 2014. Ukraine's revolution: Making sense of a year of chaos, *BBC News*, 21 November. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30131108> [in English].
- Liu, X. N., 2013. News Translation as Reconstruction of Reality within Frames, *University of Nottingham Ningbo China*, 17, 4. [in English].
- Luhn, A., 2014. Ukrainian government and Russian rebels begin 'day of silence', *The Guardian*, 9 December. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2014/dec/09/ukraine-russia-day-of-silence-ceasefire-natural-gas> [in English].
- Lyzanchuk, V., 2004. Fenomen nevmrushchosti natsii [The phenomenon of the immortality of the nation], *Naukovi zapysky AN VSh Ukrainy*, 6, 74-81. [in Ukrainian].
- News, 7 September 2019. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-48007487> [in English].
- Russia offers passports to people in eastern Ukraine territories, 2019. *BBC News*, 25 April. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-48045055> [in English].
- Russian business to mend bonds broken by sabre-rattling politicians, 2015. *The Telegraph*, 14 June. Retrieved from: <https://www.telegraph.co.uk/finance/businessclub/people/11674073/Russian-business-to-mend-bonds-broken-by-sabre-rattling-politicians.html> [in English].
- Shaun, W., 2014. In 2014, Russia's Olympia efforts were dwarfed by Ukraine crisis, *The Guardian*, 31 December. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2014/dec/31/2014-year-review-russia-olympics-ukraine-vladimir-putin> [in English].
- Shaun, W., 2019. Ukraine election: early result indicate big win for president's party, *The Guardian*, 22 July. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2019/jul/22/ukraine-election-early-results-indicate-big-win-president-party> [in English].
- Shramovych, V., 2019. Ukraine's deadliest day: The battle of Ilovaisk, August 2014, *BBC News*, 29 August. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49426724> [in English].
- Sopova, A., 2019. Where There Are Fish in the Tap Water and Women's Uteruses Fall Out, *The New York Times*, 16 September. Retrieved from: <https://www.nytimes.com/2019/09/16/opinion/eastern-ukraine-russia-conflict.html> [in English].
- Stadnichenko, O. *Informatsiina hlobalizatsiia: vyklyky dlia natsii [Information globalization: challenges for the nation]*. Retrieved from: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/20745/1/37-88-89.pdf> [in Ukrainian].
- Stern, D., 2014. Ukraine underplays role of far right in conflict, *BBC News*, 31 October. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30414955> [in English].
- Ter-Minasova, S. G., 2000. *Yazyk i mezhkulturnaya kommunikatsiya [Language and intercultural communication]*, Moscow. [in Russian].
- The Guardian View of war in Ukraine: maintain the pressure on Russia, 2015. *The Guardian*, 19 January. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/jan/19/guardian-view-ukraine-sanctions> [in English].
- Ukraine and Russia exchange prisoners in landmark deal, 2019. *BBC News*, 7 September. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49610107> [in English].
- Ukraine conflict: Anger as Zelensky agrees vote deal in east, 2019. *BBC News*, 2 October. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49903996> [in English].
- Ukraine crisis: Heavy artillery fire rocks Donetsk, 2014. *BBC News*, 12 November. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30019333> [in English].
- Ukraine crisis: Russian troops crossed border, NATO says, 2014. *BBC News*, 12 November. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30025138> [in English].
- Ukraine crisis: Time line, 2014. *BBC News*, 13 November. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-26248275> [in English].

Ukraine election: Comedian Zelensky wins presidency by landslide, 2019. *BBC News*, 7 September. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-europe-48007487> [in English].

Wintour, P., 2019. Trump offers to join in French overture to solve Russia-Ukraine crisis, *The Guardian*, 10 September, Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2019/sep/10/trump-offers-to-join-in-french-overtures-to-resolve-russia-ukraine-crisis> [in English].

Zelenskyi «dav shans» uriadu Honcharuka, ale postaviv umovy. Retrieved from: <https://www.radiosvoboda.org/a/30383645.htm>

REFLECTION OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR IN THE BRITISH MEDIA

Inna Tovkun

Student,

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

Serhii Asatur

Candidate of Historical Sciences,

Associate Professor of the Department of International Relations and Social Sciences,

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

Abstract. Information has always influenced the renewal of life, the development of society, including political life, determining the search for new approaches and solutions. In Ukraine, mass media significantly influence the formation of public opinion. This can be explained by people's habit of trusting mass media, which have the main source of socially important information. Of course, the lion's share of information reaches the reader, viewer or listener of mass media in a secondary form and contains the author's assessment of a situation or event that is imposed on the audience. Burdened with daily problems and worries, the average citizen of the modern information society turns into a convenient target for informative influence, leaning towards the subjective point of view given by a certain social group, skillfully presented with the help of mass media. The purpose of the article is to study the peculiarities of the depiction of the Russian-Ukrainian war in the British mass media. The set goal involves solving the following tasks: establishing the role of the mass media in the formation of public opinion; analysis of the use of lexical innovations in the informational and socio-political spheres; characteristics of the British mass media's assessment of the course of the Russian-Ukrainian war.

Key words: mass media, Ukrainian-Russian war, methods of manipulation, phenomena of euphemism and dysphemism.